UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ÖZET : 2247 sayılı Yasa'nın 19.maddesinde öngörülen koşulu taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasa'nın27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

ESAS NO : 2020 / 564
KARAR NO : 2020 / 573
KARAR TR : 26.10.2020

-
-
-
-

K A R A R

Davacılar : l-M. Y. ve diğ.
Vekili : Av. Y.A.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. R.U., Av.S. Y.

O L A Y : Davacılar vekili dilekçesinde; M.Y.'ın 26.08.2008 günü eşi Zeliha ile çocukları Esra, Gönül, Aykut ve Ercan'ı da yanına alarak sahibi olduğu 58 …. 969 plakalı aracı ile Sivas üzerinden Erzincan iline doğru seyir halinde iken; Divriği ilçesi Gedikbaşı Mevkiinde, yolun yeni asfaltlama çalışması nedeniyle aracın dökülen mıcıra kapıldığını, kontrolden çıkarak şarampole yuvarlandığını, kazada Aykut ile Ercan'ın vefat ettiğini; Metin, Zeliha, Gönül ve Esra'nın da yaralandığını; ; kazanın meydana geldiği yerde "asfaltlama çalışması yapıldığı, asfalt kaplamanın 7,5 m ve tek taraflı banketin 3,5 m genişliğinde olduğu; aracın seyir yönüne doğru sola dönemeç başlangıcından itibaren 7,5 m asfalt kaplamanın 6,5 mlik kısmının mıcırla kaplandığı, mıcırlı kısmın 110 m boyunca sola doğru daralarak devam etliği; karayolu yapısının trafik güveliğini olumsuz yönde etkilediği, bu tehlikeli alana yaklaşma istikametinde herhangi bir hız sınırlama levhası veya yol sathında gevşek malzeme işaret levhalarının bulunmadığı, yolun sağ kenarında aracın yolun sağ tarafından çıktığı noktadan 55 m gerisinde ''geçme yasağı sonu" ve "tehlikeli viraj levhalarının bulunduğunun belirlendiğini; trafik kazası tespit tutanağı krokisi ve özetinde de benzer saptamalara yer verildiğini; konuya ilişkin öğretim üyelerinden oluşturulan bilirkişilerden raporlar alındığını; kaza nedeniyle müvekkillerinin maddi ve manevi zararlara uğradığını ifade ederek; müvekkili Metin Yıldız için 10.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatı ve 110.000,00TL manevi tazminat; Z. Y. için 10.000,00 TL destekten yolsun kalma tazminatı ve 110.000,00 TL manevi tazminat; E. Y. için 80.000,00 TL manevi tazminat; G.Y. için 80.000.00 TL manevi tazminat; Y.Y. için 25.000,00 TL manevi tazminat; A. E.Y. için 25.000,00 TL manevi tazminatın 26.08.2008'den itibaren işeyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilin tahsiline, destek tazminatı bakımından fazlaya dair haklarının saklı tutulmasına karar verilmesi istemiyle 1 -Karayolları Genel Müdürlüğü, 2-M. İ., 3-A. T.ve 4-… İletişim İnş.Turz.Tic. Ltd.Şti.ne karşı adli yargı yerinde dava açmıştır.

Sivas 2.Asliye Hukuk Mahkemesi: 19.9.2017 gün ve E:2014/891, K:2017/428 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın kısmen kabulüne kısmen reddine karar vermiştir. Bu karara karşı istinaf yoluna başvurulmuştur.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 26.Hukuk Dairesi: 18.1.2019 gün ve E:2018/41, K:2019/53 sayı ile, "(…)HMK'nun 355/2. maddesi uyarınca mahkeme kararında kamu düzenini ilgilendiren hususlara İlişkin aykırılık olup olmadığının incelenmesinde; her ne kadar mahkemece maddi tazminat yönünden davanın Karayolları Genel Müdürlüğü, M. İ., … İletişim İnş. Turizm İnş. Ltd. Şti. yönünden kabulüne, davacı baba Metin yönünden 27.273,00 TL'nin, davacı anne Zeliha için 39,788,00-TL'nin 26/08/2008 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte adı geçen davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline; davalı A. T. yönünden feragat nedeni ile davanın reddine; manevi tazminat talebinin kısmen kabulüne, anne Zeliha için 60.000 TL, baba Metin için 60.000 TL, Esra için 30.000 TL, Gönül için 30.000 TL'nin 26/08/2008 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılar Karayolları Genel Müdürlüğü, M. İ. … İletişim İnş Turizm İnş Ltd Şti' inden müştereken ve müteselsilen tahsiline, fazlaya ilişkin talebin ve küçüklerden Yaren ve Aykut Ercan için manevi tazminata ilişkin talebin reddine karar verilmiş ise de; davanın davalı idarenin hizmet kusuruna dayalı olarak açılmış bulunduğu, kamu hizmeti görmekle yükümlü olan davalı idarenin kamu hizmeti sırasında verdiği zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi olmadığı, kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararların niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İYUK'nun 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Yargı yolu, kamu düzenine ilişkin olup dava şartlarından olduğundan, mahkemece yargılamanın her aşamamda re'sen gözetilmesi gerekir.

Hal böyle olunca mahkemece, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden idari yargının görevli olduğu, adli yargının yargı yolu bakımından görevsiz bulunması nedeni ile davalı idare yönünden davanın tefriki ve dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı olduğu şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan yerel mahkeme kararının HMK.nın 353/1-a-4 maddesi gereğince kaldırılmasına, kararın kaldırılma sebebine göre davalılar M. İ.ve … İletişim İnş. Turz. Tic. Ltd. Şti. vekili ile davalı Karayolları Genel Müdürlüğü vekilinin sair istinaf sebeplerinin incelenmesine yer olmadığına karar verilmesi

gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda izah edildiği üzere;

1-Davalılar M. İ. ve … iletişim İnş. Turz. Tic. Ltd. Şt, vekili ile davalı Karayolları Genel Müdürlüğü vekilinin istinaf talebinin kabulüne, Sivas 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 18.09.2017 tarih ve 2014/891 Esas, 2017/428 Karar sayılı kararının HMK'nun 355/2, 353/l-a-4. maddeleri gereğince KALDIRILMASINA, HMK'nun 355/2, 353/l-a-4, maddeleri uyarınca davalı Karayolları Genel Müdürlüğü aleyhine açılan davanın tefriki ile Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden, (mahkemenin görevli olmamasına rağmen davaya bakmış olması nedeniyle) HMK'nun 114/1-b ve 155. maddelerine göre yargı yolu konusunda bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine GÖNDERİLMESİNE, kararın kaldırılma sebebine göre davalılar Muzaffer İloğlu ve İMS İletişim İnş. Turz. Tic. Ltd. Şt. vekili ile davalı Karayolları Genel Müdürlüğü vekilinin sair istinaf sebeplerinin İNCELENMESİNE YER OLMADIĞINA(…) karar vermiştir.

Sivas 2.Asliye Hukuk Mahkemesi: 16.5.2019 gün ve E:2019/39 sayı ile, "(…)1-Mahkememizin 2019/39 Esas esas sayılı dava dosyasından davalı Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden davanın HMK'nun 167. maddesi uyarınca AYRILMASINA, mahkememizin 2019/169 esasına kayıt edilmesine,

2-Ayırma kararı ile 2019/39 esas sayılı dosyanın tastikli fotokopisinden oluşturulacak dosyanın 2019/169 esas sayılı dosyaya konulmasına bundan sonra 2019/169 esastan yürütülmesine..." karar vermiştir.

SİVAS 2.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 19.9.2019 gün ve E:2019/169, K:2019/414 sayı ile, "(…)Ankara BAM 26. HD 2018/41 2019/53 Karar sayılı ve 18/01/2019 tarihli kararı uyarınca davalı KGM yönünden davanın tefriki ve dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiğinin bildirildiği de dikkate alınarak, dosyanın tefriki ile başka bir esasa kaydedilmesine karar verildiği, Mahkememiz 2019/39 Esas sayılı dosyasında verilen tefrik kararınca Mahkememiz 2019/169 Esasına kaydının yapıldığı, 19/09/2019 tarihli duruşma celsesinde davalı vekili Av.R. U.'tan sorulduğu "önceki beyanlarımızı tekrarla davanın yargı yerinin idari yargı olmasından dolayı reddine karar verilsin" dediği ve mahkememizce araştırılacak başkaca bir husus kalmadığından açık yargılamaya son verilerek davanın HMK 114/1-b maddesi gereğince dava şartı yokluğunda usulden reddine karar vermek gerekmiş aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir.

HÜKÜM: Yukarda açıklanan nedenlerle;

1-Davanın HMK m, 114/1-b uyarınca dava şartı yokluğundan USULDEN REDDİNE,

(…)

Dair, davalı vekilinin yüzüne karşı davacı vekilinin yokluğunda kararın taraflara tebliğ tarihinden itibaren 2 hafta içerisinde Ankara Bölge Adliye Mahkemesinde istinaf yolu açık olmak üzere…" karar vermiş; dosya aslının Mahkememize gönderilmemesi ve kesinleşme durumunun saptanamaması nedeniyle durumun Mahkemesine sorulması üzerine; Sivas 2.Asliye Hukuk Mahkemesince gönderilen 2.10.2020 günlü ve E:2019/169 sayılı yazıda, dosyanın henüz kesinleşmediği bildirilmiştir.

Davacılar: 1-M. Y., 2-Z. Y., 3-E. Y., 4-G. Y. vekili bu kez, meydana gelen trafik kazasında uğranılan zararlara karşılık toplam 247.061,00-TL maddi ve manevi tazminatın ödenmesi istemiyle yalnızca Karayolları Genel Müdürlüğü'ne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

SİVAS İDARE MAHKEMESİ: 4.9.2020 gün ve E:2020/641 sayı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1., 2., 3., 7., 19.1.2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. ve geçici 21. maddesi hükmüne; ayrıca 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesinin, anılan kuralı Anayasaya aykırı görmeyerek iptal istemini oy birliğiyle reddettiği 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararına yer verdikten sonra; "Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında; "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun, idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir. Uyuşmazlık Mahkemesinin muhtelif kararlarında da bu hususa değinilmektedir.

Sonuç olarak, 2918 sayılı Kanun'un 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin; karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, buna göre de oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının ve dolayısıyla iş bu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde; 2918 sayılı Yasa hükümleri çerçevesinde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin (Hukuk Bölümü) 25.09.2017 tarih, E:2017/507, K:2017/544 sayılı, 11.04.2016 tarih, E;2016/199, K:2016/239 sayılı ve 25.01.2016 tarih, E:2015/962, K;2016/10 sayılı kararları da bu yöndedir.

Bu durumda, uyuşmazlığı çözmekte görevli yargı yerinin adli yargı mercileri olduğu sonucuna varıldığından, yukarda aktarılan 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca, görevli yargı merciinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle, Sivas 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2019/169, K:2019/414 sayılı dosyasının temin edilerek, dosyamızla birlikte görevli yargı merciinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine…" karar

vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Burhan ÜSTÜN'ün Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 26.10.2020 günlü toplantısında: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, başvurunun reddi yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesinde, 'Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir." denilmiş; Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmiştir.

Anılan düzenlemelere göre, 19.madde kapsamında kendisine gelen bir davayı inceleyen yargı yerinin Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilmesi için, önceki görevsizlik kararının kesin veya kesinleşmiş olduğunu gözetmesi ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesi'nin karar vermesine değin ertelemesi gerekmektedir.

İdare Mahkemesince, dosya suretlerinin gönderilmesi nedeniyle adli yargı kararının kesinleşip kesinleşmediği anlaşılamadığından; bu durumun 30.9.2020 tarihli yazı ile Mahkemesinden sorulması üzerine; Sivas 2.Asliye Hukuk Mahkemesince Mahkememize cevaben gönderilen 2.10.2020 günlü ve E:2019/169 sayılı yazıda, dosyanın henüz kesinleşmediği bildirilmiştir.

Bu durumda, Sivas 2.Asliye Hukuk Mahkemesince verilmiş olan görevsizlik kararı kesinleşmeden Sivas İdare Mahkemesi'ne başvurulduğu anlaşılmakla, ortada adli yargı yerine ait kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmadığından, 2247 sayılı Yasa'nın 19.maddesinde öngörülen kararın kesin veya kesinleşmiş olması koşulu gerçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasanın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan ve Sivas İdare Mahkemesince, 4.9.2020 gün ve E:2020/641 sayı ile yapılan başvurunun, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan ve Sivas İdare Mahkemesince, 4.9.2020 gün ve E:2020/641 sayıile yapılan BAŞVURUNUN, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 26.10.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Burhan	Şükrü	Mehmet	Birol
ÜSTÜN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Bilal
TUNÇ	TOPUZ	ÇALIŞKAN